

BRASSÓI HIRADÓ.

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

MEGJELENIK HETENKINT KÉTSZER: SZERDÁN és SZOMBATON.

ELŐFIZETÉSI ÁR:	SZERKESZTŐSÉG:	KIADÓHIVATAL:	HIRDETÉSEK DIJA:
helyben házhoz hordva, v. vidékre postán küldve: Egész évre 4 frt — kr. Félévre 2 " — " Negyedévre 1 " — " Február—júniusig 1 " 70 " Külföldre egész évre 15 frank.	Brassó, Hirscher-utca 4. sz., hol a szerkesztő naponként d. e. 8—12 és d. u. 2—5 óráig található. Ide intézendők a lap szellemi illető közlemények.	Alexi könyvnyomdája, Brassó, Hirscher-utca 4. sz., hová az előfizetési pénzek és hirdetések, valamint ezek díjai bérmentve küldendők.	4 hasábos gármond-sor vagy annak helye 5 kr. (1—10 sor 50 kr.) Nagyobb és többszöri hirdetéseknel kedvezmény. Minden egyes hirdetés után még külön 30 kr. bélyegdíj fizetendő. Nyilttéri közlemény sora 10 kr.
	Kéziratok vissza nem adatnak.	Hirdetések és Nyiltt-ter előre fizetendő.	

A Wekerle-korszak.

Örvendtes meglepetést kelt az egész országban az államháztartás kezelési eredménye 1890 ben, mely esztendő 32 millió forintot felül kezelési többletleggel záródott.

Mikor Wekerle pénzügyminiszter az 1890. évi költségvetést betervezte s meggyőződését fejezte ki, hogy az előirányzott hiány a félmilliót nem fogja meghaladni, nemcsak az ellenzéki oldalon tápláltak kételyt a pénzügyminiszter költségvetésének realitása tekintetében, hanem bizonyára akadtak a kormánypárton is, a kik, ha nem is mondták ki, de kételkedtek abban. S ez természetes is volt. Hiszen annyira megszoktuk már a deficiittel való dolgozást, hogy még a kormányparti optimizmus sem hitt abban, hogy valaha sikerüljön defizitmentes állapotokat teremteni.

És ime, a félmillió defizit helyett impozáns, Magyarország viszonyaira épen óriási, 32.7 milliónyi fölösleget mutat ki az 1890. évi zárlat!

E tény kétségkívül örömmel tölt el minden hazafit, tekintet nélkül a pártállásra, melyet a politikában elfoglal; mert hazánkat nemcsak az idült pénzügyi betegségekből gyógyítja ki, hanem egy olyan prosperitás útjára vezeti, melyről pár év előtt alig mertünk álmodni is. Hazánk pénzügyi betegségei immár alaposan meggyógyítottak látszanak.

Mint valami rossz álom tűnik fel most a nem is távoli múlt, mikor Magyarország évről-évre növekvő deficiittel küzdött s az államélet legsürgősebb mindennapi szükségleteinek fedezésére rövid lejáratú kölcsönöket is csak kézzialogra volt képes felhajtani. A magyar állam képtelennek látszott a terhek viselésére, melyeket modern állammá való átalakulása rótt rá; félni kellett, hogy összeroskad terhei alatt s a láthatáron folyton ott lebegett az államtönk rettentő kísértete. Most már — úgy látszik — mindez le van győzve s megértük, hogy az a gonosz lidércnyomás, mely oly

súlyosan nehezedett ránk, tűnni kezd, hogy helyet adjon a szabadabb föllelegzésnek.

Nem lehet tagadni, hogy Wekerle pénzügyminiszter politikájának is nagy része van a 32 millió fölösleg elérésében, mert a közvetett adók reformja s a regálék megváltása igazolják ama merész várakozásokat, melyek az ország pénzügyi újjászülésére való hatásuk tekintetében hozzájuk fűzettek; de ne feledjük el, hogy az egyenes adók is az utóbbi időben állandóan emelkedtek, a mi csaknem azt a következtetést engedte meg, hogy a nép adóterének határát akarja az állam megállapítani.

Hogy a defizit eloldadásának egyik hatalmas tényezője tulajdonképpen a békepolitika melege volt, az elvitázhatlan, bár e fegyveres béke is kemény próbára tette a nemzet erejét és türelmét. Azonban ez mit sem von le Wekerle érdemeiből, a ki a most már kedvezően helyreállított egyensúlyjal kezében tartja az ország felvirágzásának emeltyűjét.

S a tulajdonképpeni Wekerle-korszak, mely iránt mindenki szép reményekkel van eltelve, még csak most veszi kezdetét és most nyílik alkalma a pénzügyminiszternek az elkezdett uton úgy haladni előre, hogy működése az egész ország rokonszenvével találkozzék.

Lásuk csak, mi várna reá!

Pénzügyminisztereink mesterien értettek hozzá, hogy a megadózás odiumát az állami közegekről részben a községekre is tolják s ez által azon látszatot keltsék, hogy a már-már elviselhetetlen adóterheknek nem annyira az állami pénzügyek, mint inkább a kommunális pénztárak kezelése az oka; a miben volt is, van is — sajnos — sok igazság.

Az állam a községek vagyonát is a közterhek viselésére kötelezte s e mellett a haladó kor kívánalmainak megfelelő berendezést követel azoktól; minek következménye az lett, hogy ma alig létezik Magyarországon község, mely ne volna kénytelen tekintélyes pótdótot kivetni, melylyel közvetve az államháztartás egyensúlyának helyreállításához is hozzájárul tehát.

— Ma már megvan ez az egyensúly az állam-pénztárban, de hogy állanak a községek? Ha valaki alávetné magát annak a munkának, hogy Magyarország összes községeinek számadását összeállítsa, megdöbbentő adatokra jutna.

Nagy és szép feladata lenne a pénzügyminiszternek ezen községek számadásaiban is az egyensúlyt helyreállítani; mert míg a hazafi szíve büszkén ver ama gondolatra, hogy nincs állami defizit — azalatt a községek polgár azt kérdezi: mi hasznom nekem abban, ha én még mindig a nagy adó alatt nyögök?

Nagyhatalmi politikánk azt követeli, hogy megtartsuk ama helyet, melyet a világ előhaladott népeinek concertjében elfoglaltunk és ezt minden hazafi is óhajja. — De mutassa meg pénzügyminiszterünk, hogy a most már helyreállított egyensúly mellett helyt fogunk állhatni a nélkül is, hogy az adókat fennebb emeljék.

Addig, míg az adó miatt a szegény embernek nyomorult butorait elköttyevetyélik, még nem érezzük a defizitmentes államháztartás áldásait. Azért találjon módot rá geniális pénzügyminiszterünk, hogy a pénzügyi egyensúly a legutolsó községben is helyreálljon s a nép, az istenadta nép érezze, mit tesz az: adósság nélkül gazdálkodni.

Azt hisszük, ez nem lesz lehetetlen. Sokat remélünk a kitszöbön álló reformoktól is. Vajha Wekerle szerencsés pénzügyi politikájának ezen első fényes eredménye olyan folytatást találna, mely szegény népünket a valódi jólét boldog korszakába vezesse. Már kezdünk remélni, már látni véljük képzeletben a derengő szebb jövőt, mikor egy nap Wekerle pénzügyminiszter vagy valamely utóda — az egész ország hazafias örömrivalgása közepette — azon javaslatot terjeszti be, hogy az adók leszállitassanak.

Vajjon megérjük-e e boldog időt, a Wekerle-politika diadalát, arany korszakát? Avagy csak ábránd, szétfoszló ábránd ez? . . .

TÁRCZA.

Az anya.

— Rajz. —
(Vége.)

Hiába volt, hogy futott. A bűn végrehajtásában mindig van hiba: vagy előbb, vagy akkor, vagy utóbb; s legtöbbször a hiba boszulja meg a bűnt.

Egy rendőr az utcásarkon bóbiskolt, a futásra fölébredt s a nőt elfogta.

Marsca mindent bevallott. A bűnt csak a gonosztevő tagadja el.

A rendőr a kapitánysághoz kísérte. A kapitány, az a haragos ember, elámulva nézett reá. Hangja a szokottnál is jobban dörgött, mikor azt kérdezte:

- Te loptál, te?
- Igen, — felelt a remegő nő.
- És miért?

— Gyermekeért. Egy asszony ellopta télikendőmet s a kis leányom meg akart fagyni. Ha nem lopok, gyermekem meghal.

Nagyszerű védbeszéd! De szörnyű volt rá a replika:

- S ha él, megutál!

Az anya torka összeszorult. Kétségbeeső esdekléssel kulesolta össze kezeit s fuldokló zokogásba tört ki.

— Oh, ne mondja azt, kapitány úr, ne mondja. Hiszen érette tettem, érette mindent.

Az a nagy, haragos ember intett:

— Csukjátok be!

Hanem aztán visszaintette az őrt.

— Adjatok neki külön, meleg szobát.

A szoba csakugyan meleg volt. Az anya a hárságyra helyezte gyermekét, ki lassankint fölmelegedett. A test melegével megjött az álom gyönyöre is. A gyermek lélegzése nyugodt lett s ajka mosolygott.

Az anya az ágy előtt térdelt, a gyermek lélegzését leste, szíve dobogását hallgatta. Börtönben volt, de nem vette észre. Csak azt érezte, hogy a gyermek nem fázik, csak azt látta, hogy gyermeke nevet. S beszélt hozzá édes, suttogó hangon, egyszer sirva, majd nevetve:

— Nem fagysz már meg, édes kis aranyom, gyönyörű virágom! Nem viszen el a haragos halál. Itt vagy a jó meleg szobában . . . Szobában? . . . Börtönben, igazán börtönben! Mert anyád lopott, az a te rossz anyád. Érted lopott. Úgy-e nem fogod megvetni, úgy-e nem fogod megutálni? . . . Oh, milyen boldog volnál te, ha nem volna anyád! Bevehetnének az árvaházba, azok közé a kis angyalok közé, kiknek meleg a ruhájuk, meleg a szobájuk. . . De neked anyád van. S anyád lopott! Isten! ha gyermekem csakugyan megutálna, ha csakugyan

megvetne! . . . Rettenetes gondolat! . . . Oh, kapitány úr, kapitány úr!

S végig csókolta a gyermek testét, fejtől lábáig; összecsókolta kezének és lábának minden újját, külön az arcát, alvó kis szemeit, haját, homlokát, dobogó szívecskéjét, azt a nevető piciny ajkakat.

S azzal oda rogyott az ágy elé. Még hajnalban is hallatszott a börtön ajtaján át a fájdalmas, görcsös zokogása.

A mint másnap — hamvazó-szerda, a vezeklés napja — reggelén a kapitány benyitotta hivatalosbája ajtaját, a börtönmester már ott várt reá.

— Az a szegény asszony az éjjel felakasztotta magát!

Ugy volt. Ott lógott az ajtósarkán. Hű társa, a rongy elkísérte a halálba is. Ruhája rongyaiból csinált magának kötelet.

A gyermek a hárságyon feküdt. S az ágy fölött a falon korommal néhány sor volt írva:

„A kis leány nem fogja megutálni anyját. Nincsen anyja. Se apja, se anyja. Úgy-e beveszik az árvaházba? Kapitány úr, gondoskodjék ez árváról, áldja meg az Isten!”

A nagy, haragos ember félrefordult s a szemete lett könnyel.

S a kis gyermek ott a hárságyon még mindig aludt, bizonyára angyalokról álmodott, mert álmában édesen mosolygott.

Megyei ügyek.

Brassóvármegye közigazgatási bizottsága 1891. február havi gyűlését nem mint rendesen a hó 2-ik hétfőjén, hanem a harmadik hétfőn, vagyis a hó 16-án tartotta meg, Maurer Mihály cs. és kir. kamarás főispán úr elnöke alatt.

A gyűlésben az összes tisztviselők, választott tagok közül pedig szép számban jelen voltak.

Az alispán havi jelentéséből megemlíti, hogy mult hó folyamán a megye területén több nagyobb és kisebb mérvű testi sértés, valamint lopás is követtetett ugyan el, általánosságban azonban a személy- és vagyonbiztonság kielégítő volt. Tüzeset fordult elő Pürkerecz, Rozsnyó és Hosszúfaluban. Nagyobb kár ezek közül rozsnyói Marcell György malma leégésénél volt, a hol is 6203 ft értékű liszt készlet égett le, mi azonban 5790 forint erejéig biztosítva volt. — A tagosítás megengedhetősége iránti tárgyalás Höltyvényben mult hó 28-án megtartott s annak foganatosítására nézve az összes földbirtokosok egyhanguan megegyeztek.

A főjegyző által előadottak közül fontos Hosszúfalu község legeltetési ügye. Ezen község képviselő-testülete ugyanis több egymással ellentétes s nem mindig a község érdekének szem előtt tartásával hozott határozatot a legeltetési ügyet illetően. Ezen határozatok a több oldalról beadott fellebbezések folytán a közigazgatási bizottság részéről feloldattak s utasítottak a képviselő-testület a legeltetés s a legelők hasznosítására adása vagy nem adására nézve általában szabályozó újabb határozatot hozni, figyelembe véve egyidejűleg ez alkalommal a község érdekét minden személyes érdek tekinteten kívül hagyásával, annál biztosabban szem előtt tartani, mert miután ennek ellenkezője Hosszúfalu képviselő-testülete részéről már többször is tapasztaltatott, a közigazgatási bizottság kénytelen lenne illető helyen a képviselő testület feloszlását javaslatba hozni.

Ugyanazon előadó előterjesztése és a közoktatási miniszteriumnak egy rendelete folytán utasítottat Brassó város polgármestere vizsgálat útján kideríteni, ha vajjon a brassói orthodox izraelita hitközség szabályszerű működését folytat-e? és a hitközségi tagok vallási és szertartási igényeit kielégíteni képes-e? Mindenek előtt pedig, ha vajjon anyakönyv-vezetésre szabályszerű képesítéssel bíró rabbit vagy rabbi-helyettes választani lehet-e?

A vármegye tiszti ügyésze előterjesztette Köpe János és társai hosszúfalusi lakosok által oda való bíró Roskuletz János és aljegyző Magyarosi Ferenc ellen szabályellenes pénzkezelés miatt emelt panasz folytán keresztülvitt vizsgálati iratokat, azon indítvány mellett, hogy az összes ügyiratok a vizsgálat kiegészítése végett az illetékes főszolgabírónak adassanak vissza. Elnök főispán úr ő méltósága ezen indítványba nem nyugszik belé, s azon óhaját fejezte ki, hogy tekintettel, miszerint már az eddig megejtett vizsgálat oly mérvű hanyagság és rendetlenségeket tüntet fel a községi pénzkezelés körül, melyek a hatóság részéről el nem nézh. tők: a nélkül, hogy sikkasztás gyanuja a bizottság által egyelőre kimondatnék, függesztessék fel Roskuletz János községi bíró állásától s az indítványozott vizsgálat vitessék úgy keresztül. Nagy szótöbbséggel főispán úr óhajta szerint határozott a bizottság.

A kir. tanfelügyelő, pénzügyigazgató és építészeti hivatalfőnök előterjesztéséből örvendetesen tünt ki, hogy a vezetésük alatti közigazgatási ágakban sehol fennakadás nem volt.

A kirakat.

Szép a városi élet.

Uteczái is kínálják a különféle újdonságokat s állandó kiállításon találja magát az ember.

A sok üzlet szép kirakataival tetszetős formát ad az ódon épületnek és a díszes előrész nagyban emeli s kellemessé teszi az utca- és piacsort.

Én is, míg a város javai közül a legolcsóbbat — a jó levegőt — élvezni járok, egyszersmind mulatok. A szórakozás sok tanulságot hoz forgalomba s hogy mit szereztem, egy brassói tárczában mondom el.

Nem a mindenben megkiváncsolt üzleti szellem vezérel, mi a reklámok korában természetes volna, hanem mesterségesen alkalmazkodva, csak megfigyelést teszek, a mihez elég egy kirakat.

Az az üzleti érdekes kép, melyet a jó ízlés művészetté emelt, olyan hívogatólag int a járó-kelő felé, hogy akarata ellen is megáll s gyönyörködik.

Igy jártam én is.

A mogorva tél egy párszor mosolygó arcot vágott a világnak, a mi ez évben csakugyan ritka volt. A kedvező alkalmat felhasználva, gyermekeimet sétára, mulatni vittem.

Nagy dolog ám télen a séta!

A sikamlós járdán félve s mégis élvezettel tapog az apró nép, még siklani is próbál, mert a sport-szellem kívánja.

Egy ártatlan hóba-esés még jó hangulatot csinál.

A víg társaság örömtől sugárzó a cezal halad

A megyei főorvos jelentése értelmében ember- és állategészségügy kielégítőnek mondható.

A kir. erdőfelügyelő előterjesztése folytán ideiglenesen, azaz egy évi próbaszolgálat föltétele mellett 300 ft évi járandósággal kinevezettek a megye területére erdőőrökül:

1. A keresztényfalvi őrzésbe Zoltán József, 2. a rozsnyói alsó őrz. Marzell János, 3. a rozsnyói felső őrz. Parkas János, 4. a volkányi őrz. Heiser János, 5. a feketehalmi őrz. Bartel Péter, 6. a b.-ujfalusi őrz. Silvester Dénes, 7. a krizbai őrz. Salati József, 8. a veresmarti őrz. Kovács Alajos, 9. a szászmagyarosi őrz. Szabó László, 10. az apáczai őrz. Kis György József, 11. a szentpéteri, illet. sz.-hermányi őrz. Csató János, 12. a zajzoni őrz. Gergely János, 13. a tatrangi őrz. Molnár Márton, 14. a hosszúfalusi első őrz. Szűcs Illés, 15. a csernátfalusi őrz. Gráff Károly és 16. a bácsfalusi őrz. Dénes Gábor vizsgázott erdőőrökül.

A még üresedésben lévő homoródvölgyi és hosszúfalusi őrzések betöltésére pedig újból pályázat iratott ki, addig pedig az előbbi állásra Seiffert József, az utóbbira pedig Wagner Ernő havi 18 forint bér mellett ideiglenesen mint erdőszolgák alkalmaztattak.

A megyei közigazgatási erdészeti bizottságnak f. hó 14-én tartott ülésében Roll Gyula kir. tan. alispán elnöke alatt következő fontosabb ügyek tárgyalattak és intéztettek el:

Apáczai községnek a földművelésügyi miniszterium megengedte, hogy részben legelő illetmény fejében is kapott erdőbirtokából 600 kat. holdnyi rész, mely nem föltétlen erdőtalajon áll, „legelő-erdő“-nek rendeztesse be és úgy kezeltesse s használtassék jövőre; kiadott a községnek.

A vármegye területén társulás útján rendszeresített erdőri állások betöltésére a javaslat megtétezt a megyei közg. bizottsághoz.

A vármegye területén fekvő erdő 1890. évi állapotáról szóló évi jelentése a kir. erdőfelügyelőnek tudomásul vétetett és további illetékes helyre leendő fölterjesztés végett előterjesztett a járási erdő-gondnokok féltévi jelentéseivel együtt a megyei közg. bizottságnak.

Langer Tamás brassói lakos és zajzoni házbirtokos faizási jogának Zajzon községben való érvényesíthetése végett a járási főszolgabíró által beterjesztett kérése visszaadott illetékességi szempontból a főszolgabírónak.

A volkányi ev. luth. egyház rendszeres erdőgazdasági üzemterve a földművelésügyi miniszterium által jóváhagyatván, egyik példány kiadott a megyei alispán úr útján az erdőbirtokosnak, másik példány a vármegye levéltárában helyzetetett el megőrzés végett.

Hosszúfalui község külön erdőtisztizti és erdőkezelési szabályzata véleményezés végett áttétetvén a megye alispánja által, intézkedés tétetett mindenekelőtt, hogy a Hétfalu község kérése folytán a földművelésügyi m. kir. miniszterium által felajánlott állami kezelés tárgyában hozott községi képviselői határozatok is terjesztessenek föl a járási főszolgabíró által.

P i k n i k.

Édes Mitzi!

Remek, pompás, nagyszerű volt; akár csak jószág-piknik lett volna, pedig nem volt az, csak úgy híresztelték. Tudod; ott voltak ugyan a jogászok mind, de azért nemcsak ők rendezték. Sokan. Te Mitzi! miért is nem jöttél el? — Hiszen nem volt olyan nagy mulatság; eljöhettél volna; egész magunk között mulattunk. Csupa jó ismerős. Aztán te Mitzi! Tudod; azok a fiúk mind-mind ott voltak; s milyen kedvesek voltak. Nem úgy tettek, mint máskor, hogy oda állottak a terem közepébe és csak néztek minket; nem bizony, hanem folytonosan táncoltak. Biz' istenkém, nem tudom, honnan vették azt a jó kedvet; tudod, az a magas, barna szemű fiatal ember, kiről azt hittük, hogy angol, az is táncolt Suppé-csárdást, — nem tudom édes Mitzi, így írják-e a suppé-csárdást; mert csak az egyik fele magyar, én pedig nem tudok francziául. Tegnap azt mondotta Bandi Zsófnak, hogy ma pénzért sem lehet látni olyan lányt, ki nem tud francziául; pedig én ingyen vagyok látható. 14-én volt a piknik! Istenkém! már milyen rég és most is folytonosan a fülemben van „Ob ich dich liebe“. Azután mindegyik ezt énekelte. — Te Mitzi! Ismered azt a magas pénzügyigazgató-jelöltet? Szőke és mindig lakkozópőben jár; szereti a vidéki kirándulásokat. Azt mondották, ez csinálta az egészet. — Jaj, te, az megérdemlené, hogy fő-fináncz legyen. Milyen mulatság volt; a suppécsárdásnál olyan jó kedvünk volt már, hogy a mamák is táncoltak. Négyesnél csak 30 pár volt; de nem is lehetett több; nem volt több híva. — Kérdeztem Pistától, miért hittak olyan keveset; azt mondotta, ez házi mulatság, és csak jó ismerősöket hittak, mert ez nem olyan nagy táncestély, hanem csak olyan kedves, kicsi...

Jaj, te Mitzi! Milyen pompás volt; nem akarok pletykálni; de ha láttad volna Tilcsit a kicsi zwikkeres jegyzővel, milyen szerelmes szemeket csináltak. Nem tudom, az egyik fiút mi lelta a csárdás alatt, de folytonosan azt kiabálta, hogy „ez az a!“ hát persze hogy az.

Megírnám neked, hogy kik voltak ott; de tudod, inkább elmondom majd. Azt mondták a fiúk — ezek az aranyos parthie-jelöltök, — hogy még rendeznek ilyent. Hanem azután gyere el. Mert hidd el édes Mitzi, ennél pompásabb mulatságot képzelni se lehet. Csókol barátnőd

A déli.

U. i. Fagyalt nem volt.

Nem tudod, Sidiék miért nem jöttek el? Maritziról úgy hallottam, a nyaka fájt. Hát Ella? Meg Gizike? Az a két magas lány sem volt ott. Mama azt mondotta, hogy ilyen mulatságból lesz a legtöbb parthie. Meglátjuk, igaz-e?

Na! Servus.

a téli sétányon végig s később egyik utca zajába vegyül a gyermek-csevegés.

Merengésből egyszerre hangos kiáltás ver fel. — Ni a bubám! ni a puskám, kardom stb. a mit az angyal hozott, mind itt van!

Ez a kirakat az angyaljáráshoz a legjobb argumentum, — gondolám.

Nem is késett a legnagyobb kifejezni — iskolai tapasztalataiból folyólag, — hogy a karácsonyi ajándékot nem az angyal hozza, hanem a boltból veszik.

A kisebbek által intézett ostromot könnyű volt visszaverni ugyan, de már a kétség azoknak is ott ült piros fitoskájukon, s egyre intezte a faggatásokat.

Ezen furcsa helyzet azonban hamar megváltozott, mert egy zörgős szánya magával ragadta a játszi figyelmet. A szép kirakattal is kedvesebb lehet a száncázás zörgős lovakkal.

A mozgósítás után a fölött elmélkedtem, hogy környezetem egy illúzióval szegényebb, lett. Azt a boldogságot, mely az angyal ajándékai által kicsinyeim arcát megáryozta, letörülte egy véletlen a valóságból. Aligha a mennyország ezen földi kirakattát az angyalok birodalmába disputálhatom.

De már megtörtént.

Az illúzió úgy is idővel hűtlen lesz az emberhez; ma egy, holnap másik maradoz el, mígnem árván hagy.

Nagyobb bajt is okozhat a kirakat.

Egyik főutczán tovább haladtunk, s nem messze kedélyes társalgás foly.

A mint arra tekintek, egy kirakatban, vidám deák-csoport sorfala előtt a „Moderne Gallerie“ néhány bájos nőalakját pillantám meg.

A mi „Nem illik“, a képek megjelenésére ez illik legjobban.

A sipkát halantékára vágott s a tanulmányban elmélyedt társaság nagy érdeklődéssel s műgonddal csüngött a szép alakokon. Egyik ezt, másik azt bírálta, s hogy mindnyájan érdeklődtek, az bizonyos.

Az élénk eszmecsere még a tova haladó nőket is befoglalta s a távozókban a művészet vélt remekét keresték.

A képzelet a legmerészebb festő, kivált ha másolni kell.

A fogékony ifjú lélek ily nemű mulatságán a felizgatott érzékiség diadalát szemléltem. A szülő féltett kincsét, gyermekét, a szenvedély előcsarnokában látám, s erkölcsi érzülete a kísértések harcából aligha győzelmesen kerül ki.

A kereskedő, ki a szellem táplálékát tartja rak-táron, nem is gondol arra, hogy az elvétett művelészet által a léleknek mérget szolgáltat. Az olyan kirakatot drágán fizeti meg az ifjú mulató.

A mint tapasztalám, a kirakat egyiket megfosztja az illúziótól, a másikat beleringatja abba.

Hogy melyik jobb, döntse el a t. olvasó. —6.

Német színész.

Berger Jenő színigazgató, ki december havában jól szervezett színtársulata egy részével nálunk már 12 előadást tartott, teljes számú társulatával Szombathelyre átjött, mult szombaton újból fölvetve előadásainak fonalát. Megnyitónak a német drámairodalom terén csak az utóbbi években feltűnést keltett irói tehetségnek, Sudermann művét: „A becsület”-et választotta. Már ezen régebbi színműben is megtaláljuk — bár enyhébben — ugyanazon egészséges naturalizmust s élettéljes alakokat, ugyanazon a kiváltságos osztályok ellen intézett kifakadásokat — a melyek miatt a cenzura a szerző legutolsó művét („Sodoma vége”) Berlinben betiltotta. — „A becsület” is thessis darab, mint ifj. Dumas Sándor akármelyik darabja, csak hogy oly hatalmas drámai alakító erővel megírva, hogy a mű tendenciája nem hat zavarólag. A mit a költő bebizonyítani akart s a mit bebizonyítania sikerült is, az, hogy a mit a közvélemény becsületnek mond, az gyakran nem egyéb, mint a különböző társadalmi osztályok szerint különbözően alakuló előítéletek. Érdekes a darab szerkezete. Míg eddig a drámában cselekményt láttunk, addig „A becsület” az első színben bizonyos situációt tár fel előttünk, a többi felvonások csak e helyzet érthetővé tételére látszanak irányulni. A cselekvő személyek úgy jellemük fejlődésében, valamint egymáshoz való viszonyukban alig változnak a főhős kivételével, kinek házasságával, úgy látszik, a költő engedményt tett a nagy közönség izlésének. A darabot igen jól adták elő. A férfi-szerepek állottak előtérben s azért első sorban ki kell emelnünk Dieffenbacher, Schöntag, Bauer és Swoboda urakat; a nők közül Austerlitznét, O'Linch és Bergernét, ki gyönyörű megjelenésével is hatott.

A hétfőn előadott „Das zweite Gericht”, bár nem tartozik a berlini Blumenthal legjobb művei közé, mégis ügyes drámai szerkesztéssel s a dialogban a szellemes aperçu-k valóságos tűzijátékával s kitűnő előadásban a közönséget kellemesen szórakoztatta.

Ezen két dráma-előadás között vasárnap operettet hallottunk, Millőckernek egy eddig nálunk színre nem hozott művét („Der Feldprediger”), mely ugyan nem éri utól ugyane szerzőnek európai híre szert tevő „Koldusdiák”-ját, de azt helyenkint megközelíti dallamainak természetes könnyedségével s behizelgő tetszetőséggel. Az első felvonás zenéje kezdetétől végeig igen sikerült, a második s harmadik már gyengébb, bár itt sem hiányzanak a kiváló részletek. Így például az utolsóban előforduló s szélesen ismeretes Piffkow által énekelt keringő. Hogy az operett intenzívebb hatást eddig sehol sem gyakorolt annak oka főleg a szöveg gyengeségében s nem eléggé érdekes voltában keresendő. Az előadásról csak jót mondhatunk. A nők közül főleg Rafael, Lanz, a férfiak közül pedig Männel, Pohl, Kosartz urakat illet meg a dicséret főleg a Karok, kiállítás, rendezés minden jogos igényt kielégítettek.

VEGYES HIREK.

Az új Magyarország. Örömhír járja be a magyar hazát, melyet minden hazafi ragyogó szemmel, dobogó szívvel olvas. A népszámlálás országos eredményét tette közzé az orsz. statisztikai hivatal a most lefolyt népszámlálásról s a mult héten számolt be róla Keleti Károly igazgató az akadémiában. Hatalmas eredményt mutat ki a jelentés, melyből sietünk közölni az alábbi döntő súlyú adatokat: A szorosan vett Magyarországon a lélekszám 15,122,514, Fiumében és területén 29,001, Horvát- és Szlavonországban 2,184,414; s ha ehhez hozzávesszük a 113,776 főnyi tényleges szolgálatban levő katonaságot, úgy Magyarország és társországainak összes lakossága 17,449,705 főre tehető. A növekedés tíz év alatt tehát erős 10 százalékos. Országgrészek szerint a lakosság gyarapodása lélekszámban a magyar fajra a legkedvezőbb, mert az arányszám oly vidékeken a legnagyobb, hol a magyarság sűrűn lakik: a Duna-Tisza-köz gyarapodása 17 1/2 százalékos; a Tisza-balparté 13 1/2 százalékos, a Duna-Marosközben 10 1/2 százalékos; az erdélyi megyékben 7 3/4 százalékos; egyéb vidékeken a gyarapodás 5—7 1/2 százalékos közt ingadozik. A magyar kultúra jövőjének biztosítéka rejlik városaink hatalmas fejlődésében. A városi elem gyarapodása 15%-ra tehető. Az ország fővárosa vezet, mely gyarapodott 37 19 %-kal; van néhány városunk, a melyek 20—35 %-ig emelkedtek, a többinek szaporodása 10—18 %-ig esik. Hanyatlás a városokban nincs sehol. De a legfontosabb, valóban korszakot alkotó tény az, hogy a magyar faj e népszámlálás szerint kerek számban 8,200,000 lélekre szaporodott, tíz év alatt gyarapodtunk 695,000 lélekkel, s a szorosan vett Magyarország összes lakossága közt a magyar elem immár 54-23 százalékos tesz, vagyis erős abszolút többséget képvisel. Nagy Szóchenyink jóslata alig hatvan év leforgása alatt ime beteljesedett: *Magyarország nem volt, hanem — van.*

Érdekes végtárgyalás foly ma a helybeli törvényszék előtt a Skita Mihály kir. járásbíró által dr. Leményi ügyvéd ellen indított rágalmazási pörben. A tárgyalás már azért is érdekes és feltűnést keltő, mert dr. Leményi védőjeként Grecsák Károly orsz. képviselő és fővárosi ügyvéd szerepel. — Minthogy lapunk a tárgyalás befejezése előtt jelenik meg, ez érdekes ügyről csak szombati számunkban szólhatunk részletesebben.

Meghívás. A brassói magyar polgári kör választmánya a betegsegélyezés- és temetkezésre vonatkozó alapszabály-tervezetet szövegező, vasárnap, február hó 22-én délután 3 órakor rendkívüli közgyűlés elé terjeszti. Ezen közgyűlésre az érdekeltektől polgártársak ez uton is meghívhatók. — *Az elnökség.*

A „brassói magyar dalárda” választmánya 1891. február 13-án tartotta Rombauer Emil elnök vezetésével és a tagok nagy érdeklődése mellett első ülést. Többrendbeli jelentések tudomásul vétele után, a legközelebbi dalestély idejéig április 4-ike tűzetett ki, kimondatván egyidejűleg, hogy úgy a működő, mint a pártoló tagok szaporítása céljából az elnökség felhívást bocsásson ki. A mint halljuk, a tanórak is 16-án kezdetüket vették, mely alkalommal az elnök úr felhívására a működők egy-két távollevő tag kivételével, teljes számban voltak jelen; a szorgalmas tanulást az elnök személyes jelenléte nagyban támogatta. Dalárdánk életrevalóságában soha egy percig sem kételkedtünk, annál nagyobb most a mi reményünk a jobb jövő felett, midőn a multak folytatásaként oly tevékeny elnök vezet tovább az egyesület ügyeit, mint Rombauer Emil úr.

Közgyűlés. A brassói polgári kereskedelmi testület mint ipartársulat *folyó hó 22-én*, vasárnap délelőtt 10 órakor tartja meg idei közgyűlését a sétatéri kávéház emeleti helyiségében, a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó. 2. Jegyző évi jelentése. 3. Pénztáros jelentése. 4. Számvizsgálók jelentése. 5. Iskola-igazgató jelentése. 6. Az évi tagsági díj megszabása. 7. A tisztikar megválasztása. 8. Indítványok (az alapszabályok 11. §-a értelmében).

A „brassói első takarékos- és önszegélyező szövetkezet” folyó hó 15-én délelőtt 11 órakor az „Európa” dísztermében tartotta VII-ik évi rendes közgyűlését Nagy István intézeti igazgató elnöke mellett. Az elnök megnyitója után, mely lelkes éljenzéssel fogadtatott, Moringer Károly az intézet főkönyvelője terjesztette elő az 1890. évről vonatkozó üzleti jelentést. A jelentés kimerítő részletességgel tájékoztatta a jelenlevő tagokat és érdeklődő polgártársakat az intézet pénzforgalmáról s a napról-napra nagyobb és nagyobb tért hódító életrevalóságáról. Vasady József mint felügyelő bizottsági elnök jelenti, hogy a közkeze bocsátott zárszámadás egy hármass bizottság által megvizsgáltatván, az minden részletében hűnek, helyesen vezetettnek s igaznak találtatott, minek folytán a felmentvény az igazgatóság részére a közgyűlés által megadott. Piblinger Ede főpénztáros az 1891. évi költségvetést terjeszti elő, melyet a gyűlés egyhangulag fogadott el. Az indítványok rendén Nagy István igazgató azon indítványa, hogy a szövetkezet *zálogházi intézménynek* bővítse ki üzletét, zajos helyesléssel fogadtatott el s a tervezet és alapszabályok kidolgozásával az intézeti igazgatóság lett megbízva. Magán indítványok nem lévén, a gyűlés az elnök éljenzésével bezáratott.

A Háromszék vármegyei kir. tanfelügyelő Hosszfuluban. E hó 14-én látogatták meg Eötvös K. Lajos és Berecz Gyula Háromszék vármegyei kir. tanfelügyelő a hosszfulusi áll. felső nép- és fűrészközpont, előtanulmányokat teendő egy Málnáson állítandó kőfaragó-műhely állítása érdekében. A tanulmányok és műraktár gondos áttanulmányozása után Bede Dániel polg. isk. tanító vendégei voltak Brassó vármegye tanfelügyelőjével együtt, a ki iskolalátogatási útjából szintén oda érkezett. Gödry János ügyvéd, Borosa Mihály bacsfulusi, Kiss Árpád csernátfulusi ág. ev. lelkészek és gondnoksági tagok, Veres Sándor az intézet igazgatója alkották a vendégek baráti körét. A sok szép eszmecseré eredményeképp jelezhetjük, hogy a málnási kőfaragó-műhely felállítására csak idő kérdése, de a székely munkásokra felelté fontos. A hosszfulusi felső népiskolának polgármestere átalakítása s egy áll. polg. leányiskolának Csernátfulu központban leendő szervezése is alkalmat adott a megbeszélésre. A kedves vendégek délután 4 órakor indultak el Hosszfuluból. Áldás kísérje munkásságukat!

Tanulmányút. A brassói áll. keresk. akadémia és közép ipartanoda 31 növendéke és hét tanára, összesen 38-an a közeledő husvét szünidő alatt hosszabb tanulmányi útra készül. Érinteni akarja Aradot, Szegedet, Zombort, Zágrábot, Fiumét és Budapestet. Az idő március 21-től április hó 2-ig fog terjedni. Üdvözöljük a szép tervet!

Nyilvános köszönet. Fillérestélyünk, mely f. hó 4-én tartatott meg, az előbbiekhöz hasonló fényes eredménnyel végződött. Míg egyfelől városunk művelt közönségének osztatlan pártfogása örök hálára kötelez, másfelől a nagybecsült közreműködők önzetlen fáradozásaiért méltó köszönetet mondani alig találunk szavakat. Az örök időre megmaradó érdem, mely szerint a Brassóban felállítandó kath. árvaház alapját ismét pár száz forinttal öregbítették, csaknem egyenlő mértékben oszlik meg közöttük; minden tiszteletre méltó neveiket pedig sokkal jobban ismeri e város értelmisége, semhogy ismétlen nyilvánosságra hozni szükség volna. E nagybecsült neveket a magunk gyönyörűségére s utódaink kegyelotes tiszteletére gyűzőkönyvünkben örökítjük meg; e helyen pedig szívünk legmélyéből mondunk leg-hálásabb köszönetet. A jó Isten áldása bőségesen

hulljon le mindazokra, kik a f. hó 4-én tartott fillérestélyünk fényes sikerét előmozdították. — A „Brassói rom. kath. árvaház-alapító nőgyűlés” vezetősége.

Nyilvános köszönet. A brassói iparos ifjak önképző és betegsegélyező egyesület által f. hó 10-én húshagyó-kedden rendezett „Tréfás-estély” alkalmával felülfizettek: Klein Károly alelnök úr 3 frtot, Nagy Miklós úr 1 frt 40 krt, Weisz Ede vendéglős úr 1 frt 20 krt, Kölcze István úr 1 frtot, Héjja Domokos úr 60 krt, Turku Miklós úr 40 krt. — Fogadják úgy a t. felülfizetők szíves adományukért, valamint a jelenvolt közönség is tanúsított pártfogásáért az egyesület nevében kifejezett hálás köszönetünket. A rendező bizottság.

Tagosítások. Háromszék megye Komolló községében, továbbá Csikban Kozmáson, Szentkirályon és Csátoszezen a közhelyek arányosítása iránti ügyben az előmunkálatok megkezdése, jelesen a képviselő rendezése, működő mérnökök választása s költségelőirányzat elkészítése végett a illető törvényszékek tárgyalásokat tüztek ki.

Miskolcz városa tudvalevőleg elhatározta, hogy a kormányhoz kérvényt intéz szabad királyi várossá emelése végett. A kérvény alapos indokolásával el is készült s nemrég fölkerítte a város Borsodmegyét, a melynek kötelékébe tartozik, hogy e kérvényét támogatja. A megye közgyűlése azonban, dacára, hogy a központi bizottság javaslólag tett jelentést, 167 szóval 72 ellenében megtagadta a kérvény támogatását.

Nagyvárad városa a közel jövőben nagyszerű építkezésekre készül. Ilyenek, a nagy lovassági kaszárnya építésén kívül, az állandó színház, a városszékháza, új vashíd a Körösön, reáliskola építése stb. Ezen építkezésekre közel harmadfél millió forint van előirányozva s akként van tervezve, hogy az összes építkezés 1897-ig befejeztessék. Ezenkívül tervbe van véve a biharmegyei muzeum-épület fölépítése is.

Sajtóhiba. Lapunk 4-ik számának közgazdasági rovatába néhány sajtóhiba csuszott be, a melyeket kijavítottunk ezennel. A kiállítás költségeire a zernesti cellulose gyár nem 390 frtot, hanem 100 frtot adott, s az 54 frt 90 kr hiány fedezésére 31 frt 30 krt a Horn cég, 23 frt 60 krt Aronsohn H. úr ajánlott fel a jelentés szerint.

Közgazdaság.

A „Magyar Föld” folyó évi 24. számában következő sorokat olvassuk:

Kérdés.

„Mult év október havában két képzett gazda és egy jó hírnévnek örvendő gazdasági tanítványt állattenyésztési tanszakának kitűnő tanára néhány kellemes estét töltött Brassó egyik szállodájában.

Mi természetesebb, mint hogy gazdasági és főképen állattenyésztési és tartási dolgokról folyt a tárgyalás, a többi között vita is fejlődött ki az egyik gazda és a tanár között. Vitatkozásuk tárgya egy próza, de különösen a gyakorlati gazdát igen is közelebről érdeklő dolog képezte: az ürülék minősége a takarmányozással szemben.

A gazda azt állította, hogy egy gyakorlati, számítani tudó gazda, ha takarmányozását a vegytan által előtűntetett takarmányozási, illetőleg takarmányelemzési táblázatok alapján összeállította, miután vegyelemzésre rendelkezésre nem állnak, a takarmányozás kezdetén az állatok trágyájának minősége mutatja meg, vajjon takarmányozása helyes-e vagy nem, megvan-e a takarmányában a kellő tápanyag vagy sem.

A tanár ezt tagadta, minek folytán abban allapodtak meg, hogy az egyik egy gazdasági lapban ezt kérdés tárgyává fogja tenni, a másik pedig felelni fog rá és e kérdést a nyilvánosság előtt fogják le-tárgyalni.

Felkérem tehát nemcsak a tanár urat és sajtótársait, hanem a gyakorlat terén működő gazdátársaimat is, ezen a gazdát oly igen érdeklő tárgyról legyenek szívesek véleményeiket nyilvánítani.”

Mindenesetre figyelemmel kísérjük mi is e praktikus kérdés körül remélhetőleg kifejlődő eszmecserét, már csak azért is, hogy városunkban született a „kérdés”.

Tenyészlovaknak kedvezményes vasutiszállítás iránt a földművelésügyi miniszter pórtrendeletet bocsátott ki, mely szerint a tenyészlovaknak a tehérárúként való feladásánál, a mérsékelt tételek csak akkor alkalmazhatók, ha kocsinként legalább 3 drb tenyészlo szállítatik, egy drb lónál csak gyorsárúként való feladás esetén áll fenn a kedvezmény.

Pálínkafőzők figyelme. A pénzügyminiszter körrendeletet bocsátott ki, mely magánpálínkafőzőkre nézve azon érdekes hírt tartalmazza, hogy azon saját termésű, közönséges vagy különleges pálínka után, melyet az illetők öntermesztett anyagokból akár tulajdon, akár kölcsönvevett vagy kibérelt idegen főző-üstön, de saját használatukra készítenek, a mennyiségre való tekintet nélkül, a talmérési adó nem jár. Legfeljebb a főzőkészülék használatáért az üstt tulajdonosnak vám fejében netalán átengedett pálínka után szedhető a megfelelő italmérési adó.